

**RELATOS
DEL**

**CEMENTO
ENFERMO**

**URATI
LABORATORI**

Relatos del cemento enfermo és una instal·lació itinerant i participativa que, de setembre a desembre del 2023, es desplega amb l'objectiu de recollir i transmetre rastres i testimonis de vivències i lluites socials del barri de la Marina.

Aquesta proposta va ser pensada perquè cada persona que l'habités pogués generar la seva atmosfera sonora i lumínica interactuant amb el seu interior. La nostra intenció era que l'artefacte funcionés com un activador de la imaginació, un espai que servís per projectar-se cap al futur.

En la nostra recerca conceptual, partim de la premissa següent: la història dels territoris es constitueix de dos

elements: els cossos que el transiten i els espais que l'habituen. Per aquest motiu, aquest artefacte es va plantejar com una instal·lació itinerant, un confessionari sense temple que al llarg de diverses jornades va transitar per diferents espais, aprofundint en el passat, present i futur d'aquest territori i capturant els rastres deixats per les seves empremtes de resistència.

Un reducte on les habitants del barri, aquelles anteriors als trenta mil cossos que han de venir amb el projecte de La Marina del Prat Vermell, van poder registrar el seu relat.

Una proposta que va néixer de l'impuls del Graner - Centre de creació de dansa i arts vives, amb el suport del festival Viu Montjuïc, i amb la col·laboració del CC Casa del Rellotge i la biblioteca Francesc Candel, i que es va configurar a partir dels relats poètics dels seus habitants i dels paisatges sonors extrets de la memòria de la Marina, el testimoni d'un espai en constant transformació.

Aquesta publicació apareix amb l'objectiu de deixar testimoni del que va succeir, amb la idea de documentar-ne tant els errors com els encerts.

Com a artistes, vivim en l'expectativa, perquè l'art mai no es resol en si mateix. El diàleg del solitari és reconfortant i previsible, no té esvorancs. Però quan en el diàleg s'afegeixen milers de veus projectades en milers d'estelles incomprensibles, ve el desconcert.

Aquí, com una carta sense resposta, un resum del text de la nostra proposta a les veïnes de la Marina:

Primer se sentien sempre sorolls de vent i d'altres elements que es confonien. Hi havia veus d'homes i de dones que reien, feien fills, i habitaven al costat dels animals.

A finals del segle XIX, l'espai on ara ens trobem no era més que un paratge de camps i cases rurals, un extens poble desplegat per alimentar una ciutat parasitària ansiosa per créixer al ritme vertiginós de les exposicions universals.

Quan les terres de cultiu van ser desplaçades a nous territoris colonitzats, la ciutat va haver de trobar una nova funció per a aquest lloc.

Al segle XX, els últims pescadors van desaparèixer i amb ells les seves cabanes fràgils, així com les masies dels agricultors.

Al seu lloc, en aquest territori es van aixecar fàbriques colossals on generar tota aquella matèria que la ciutat reclamava per a les seves estructures i batalles.

Sempre el so de la **construcció**
de fons.
Sempre el so de l'empastament
del **ciment**.

De la paleta al mur, rasant-lo.
De la mudança.
De la policia rondant.
De fer la pasta del ciment.

Més lluny, més a prop, tot era un
moviment constant.

Cases barates proliferaven.
Cases fetes per esllavissar-se.
Cases per tenir un lloc on dormir.

Per tenir un lloc i anomenar-lo casa.

Cases per ser un nom.
Cases barates van ser desplegades de forma massiva, colònies obreres, poblats bastards a mig camí entre la ciutat i el poble.

Em pregunto què és, una casa.

Em pregunto per què, amb els anys, van anar desapareixent tots els animals i el soroll del mar.

Em pregunto si eren els animals o eren els homes el que feien la casa.

Em pregunto on van anar a parar, tots aquells sons. Les onades, el vent, el prat, els esquelle rincs, el brogit. La pudor de tantes vides.

Em pregunto si queda res del que van construir. Si encara hi ha alguna esquella sota la sorra, o una joguina enredada a les xarxes, o una ossamenta aixoplugada sota l'asfalt.

I en el fracàs, apareix també la solidaritat i la lluita:

Fragment recuperat del 17 de setembre del 1974:

¡Compañeros! Tal como hemos venido anunciando y habéis acordado en las asambleas, los representantes sindicales despedidos hemos entrado para ocupar la fábrica y reclamar la readmisión. ¡Queda declarada la huelga general en toda la factoría! Aquest crit és un testimoni de les lluites que en un passat han tingut lloc a La Marina.

I reviu el nostre desig:

L'espai de la lluita contra el que és aparentment irreversible.

El gest inútil com la ranera d'un animal moribund que acaricies perquè sigui una mica més dolça la mort.

Una vaga general.

Trobar-se cada any per commemorar la mort d'un company.

El somieig desitjant.

Pensar que no està tot fet.

I la nostra proposta:

Esborra-ho tot, tanca els ulls i imagina com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Intenta deixar enrere tot rastre d'inèrcia.

Obre els ulls, acosta't al botó que s'il·lumina, prem-lo i respon en veu alta,

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Com t'agradaria que fos La Marina en un futur.

Les veus transcrites a continuació són una mostra de les gravacions recopilades per la cabina.

¡¡¡Socorro!!! ¡¡¡Ayuda!!!
Vamos a estar, ara, a oscuras.
¿A ver?
yaiyayaiyaiiee
¡Vámono, vámono!
¡Róbalaa!
¡Para!

¿Hola?
Vámonos ya de aquí, ¿qué hacemos aquí dentro?
¡Jajajajaja!

No quiero estar de pie:
¡¡¡Yo no quiero estar de pie!!!

¡¡¡Tú primero!!!
Que te cuentan una historia.
¿En serio?
¿Oye, esto es un...?
¡¡¡Es una escape room!!!
jajajaaa
Te tienes que cerrar, te tienes que

No.
Nooo.
jajaa
Si..., si..., si se me cierra, eh... no sé...
Se puede abrir.
Sí, sí.
¡Ciérrate!
Esto no sé si me va a dar mucho miedo, ¿eh?
¡¡¡Da igual!!!
Jodeer.
¡¡¡Por favor!!!
Esto es algo de miedo.
¡¡¡No nos cerréis, no nos cerréis!!!
¡¡¡Noo!!! ¡¡¡Noooo!!! ¡¡¡Arrrrhhh!!!
¿Esto qué es?
Algo que te cuenta una historia.
¿En serio?
Jaja, ¡no! No, no, ahhh...
¡Jodeer!
¡Espera, tira!
¿Pero qué pasa aquí?
¿Por qué no apretáis un botón y os...
y os cuentan una historia.
"Prem el botó per començar"
...
¡¡¡Arrruuuuu!!!
¡¡¡joder
Ala, tío, da mucho miedo...
Mamaaa...
(veu: el territori és sempre un paisatge en moviment..)
¡¡¡AYYYYYYYYYHHHH!!!
jajajaja
No da miedo.

¡¡¡jajajajaj!
¡¡¡Que no da miedo!!!
¡¡¡AIAIAIAIAIIIIII!!!
¡¡No da miedo!! Quédate un segundo conmigo.
Ahhí.
No, no da miedo, ¡ehh!
Cerrad, cerrad.
¡Ala, tío!
Da miedo...
Da miedo con la luz.
¡Ala!
¡¡No cierres!!
¡Esperaaaa!
¡Ala, tío!
¡Guau!
Tengo un poco de miedo.
Ey, tío, ey, tío, eso da miedo.
No, que no te veo.
¡¡¡Ayyyyyyyyyyy!!! ¡¡¡Ahahahha!!!
jajajaa
J¡¡¡j¡¡¡
Jjajajaja
¡Cerrar, cerrar, cerrar!
Ahhajajajaj¡¡¡aaayyayyyy
¡No, ya está! ¡¡¡Ya está!!! ¡¡¡Ya estááá!!!
¡¡¡Aaaaaahhhhhh!!!
Cierra, cierra.
¡Los grandes que se queden!
Los grandes se quedan, los pequeños...
¡¡¡Se van!!!
¡¡¡Se van!!!
Así que vete.
¡¡¡Nooooo, yo me quiero quedar!!!

Bueno, que se quede.

¡¡¡Aarrhhh!!!

¡¡¡No, déjame!!!

¡¡¡No, es que hay que cerrarlo!!!

Es que aquí dentro te dan unas ilusiones ópticas que flipas...

¿Ahh?

¡¡¡Que os cerréis!!!

¡¡¡Los que entren ya no pueden salir!!!

Oye, pues sal.

Si no quieren estar... Aquí es para, aquí es para estar cerradas.

¡¡¡Cierra ya!!!

Es que le está contando una historia...

Hola, hola.

Ala, ¡¡¡gira el botón per escoltar altres com tu!!!

Hola, ¿están escuchando del otro lado?

¡¡¡Hola, hola!!!

Aquí raya y cruz, de aquí de la biblioteca de La Marina. Escola Pau Vila.

Hola, hola, ¿me recibes? Copio, copio, mira, aquí la uno, aquí la uno.

¿Hola?

¿¿¿Holaa???

Hola, voy a grabar para mi padre, ¡¡¡adiós!!!

¿Esto para qué sirve? Pero, Toshu, ¿puedes abrir un momento? ¿Para qué sirve esto?

Esto es para grabar.

¿Quieres grabar algo?

¡Sí!

¿Qué es esto?

No sé, pero yo no me voy a meter. A mí esto me da miedo porque aquí hay botones y hay cosas...

Un espai per a tothom.

Ple de tranquil·litat no deixat de la mà de... de la mà de déu, com ara.

¿Que esto?

...

¡¡¡Uuyyy!!!

¡Porvafó, venir! ¡Ven!

Es una cosa de miedo.

Ven, te lo juro, ta guapísimo, acabo entrar...

¿Eh?

Hola, debido al crecimiento que está teniendo la Zona Franca en el barrio de la Marina, creo que sería muy importante que el paseo de la Zona Franca fuera u... un peatonal debido al gran crecimiento que está teniendo en *habitatges*. Y también sería muy interesante que esa relación entre el puerto y el barrio ehh... se diera de una manera... coherente. Y poder disfrutar del barrio ya quee... percibo que son como islas y tendría que integrarse más a través del paseo oo... pensando mejor el urbanismo. Gracias.

Doncs... m'agradaria que fos, mmmh... amb molta, amb molta més cultura potser, mmmmh... més alegre que ara, bueno, s'ha transformat molt el barri, però... M'agradaria que fos doncs un lloc que surts... i t'agrada tant! Ha, ha, ha, vale? Que surts al carrer i... i dius: que bé queestic aquí.

Que bueno, en part, en molts... en molts aspectes ho és, però clar, això també forma part deee, de que les persones també siguin cíviques ha, ha, ha, i coses mmmh, i coses així. Però bueno, sí queee..., potser amb alguna cosa més cultural, bueno... iiii..., i amb algun espais... doncs... mmmh... més... ehhh, potser per al jovent, algun espai més, jovent em refereixo a adolescents. Algun espai més dedicat per a ells, també. Bueno, una miqueta així...

Un bosc gran i frondós. Ballar, ballar, fer massatges, que estigui net, florit, de colors, molts colors, saludar, fer-se una abraçada. Laberint, flors, arbres, passejos, molta gent, molta gent. Muntanya, muntanya, sol, pluja, animals, persones, nens, nens, iaies, alegria. Neta, lliure, respetuosa, fluorescent, plena d'arbres, plena d'animals, nets, nenes, nens, amics, iaies, bon rotllo, activitats, dansa, música, flors i violes... i... alegria.

¡¡¡Cállate!!!

¡¡¡Bu!!!

Quiero que se amplíe... el horario de bibliotecas.

Hola, ¿alguien oye algo?

Oh, ¡¡¡qué miedo!!!

¡¡¡Uaaau!!!

¡¡¡Hola!!!

¡¡¡Hola!!!

¡¡¡Hola!!!

¿Que los sonidos no te gustan?

¡Yo no quiero salir! Yo no...

Accedint a aquest codi QR trobaràs
fragments de les gravacions.

Am
enfe
plan
i p
tran
vivie
barr
L'art
espa
confe
espa
pròpi
altres
anter
escolt

Així,
"Relat
els so
que
confe
diàlog
creant
recull
person
univers
compar

EL LABORATORI

A Urati laboratori treballem amb la intenció de generar propostes que deixin rastre.

Ens equivoquem, investiguem, i ens tornem a equivocar.

Busquem quines formes comunitàries poden desplegar-se quan ningú exerceix cap control.

Quin art pot emergir quan no hi ha una mirada que pacta o guia.

A Relatos del cemento enfermo vam continuar seguint aquest fil.

Aquest artefacte va néixer amb la idea d'intentar preservar la memòria d'aquests espais efímers. Perquè el cos humà sempre necessita un espai físic on deixar empremta.

Aquest artefacte, discret com la columna d'un edifici, va passejar pels carrers d'aquest barri, recopilant testimonis, impregnant entre les seves parets les pintades del carrer, els cartells de les protestes i les veus de les seves protagonistes.

I el resultat de tot això és el relat que aquí es pot trobar, com les cendres que deixen testimoni de l'incendi que succeí.

Escenografia i autoria:

Urati laboratoris

Concepte, llum:

Albert Chamorro

Paraula:

Roser Casamayor

Art sonor i tecnologia:

Sergio Camacho

Art visual i gràfica:

Marta Lofi

Producció:

Urati laboratoris

Amb la col·laboració de:

Pla de Desenvolupament Comunitari
La Marina, Centre Cívic La Cadena i
Safareig Feminista

Amb el suport de:

Graner - Centre de creació de dansa
i arts vives, Castell de Montjuïc - Viu
Montjuïc i Generalitat de Catalunya -
Departament de Cultura, Nau Ivanow.

Urati laboratoris som Marta Lofi, Sergio
Camacho, Albert Chamorro i Roser
Casamayor.

